

Samenvatting van het besluit van de Commissie**van 8 maart 2017****inzake een procedure op grond van artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 53 van de EER-overeenkomst****(Zaak AT.39960 — Warmtesystemen)***(Kennisgeving geschied onder nummer C(2017) 1456)***(Slechts de tekst in de Engelse taal is authentiek)****(2017/C 169/15)**

Op 8 maart 2017 heeft de Commissie een besluit vastgesteld betreffende een procedure op grond van artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 53 van de EER-overeenkomst. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 30 van Verordening (EG) nr. 1/2003 ⁽¹⁾ van de Raad publiceert de Commissie hierbij de namen van de partijen en de belangrijkste punten van het besluit, inclusief opgelegde boetes, rekening houdend met het rechtmatige belang van de ondernemingen inzake de bescherming van hun bedrijfsgeheimen.

1. INLEIDING

- (1) Op 8 maart 2017 heeft de Commissie een besluit vastgesteld inzake vier enkele en voortdurende inbreuken op artikel 101 van het Verdrag en op artikel 53 van de EER-overeenkomst. De inbreuken bestonden uit prijscoördinatie of compartimentering van de markt met betrekking tot de verkoop van airconditioning- en motorkoelingsproducten voor personenauto's aan een aantal autofabrikanten in de EER.
- (2) Klimaatregelingssystemen (of airconditioning- of A/C-systemen) die in auto's worden ingebouwd, dienen om passagiers te beschermen tegen de buitentemperatuur en stellen hen in staat de binnentemperatuur te regelen. De drie voornaamste functies van een klimaatregelingssysteem zijn: verwarming, ventilatie en airconditioning. Klimaatregelingssystemen bestaan uit drie hoofdelementen:
 - een HVAC-eenheid die de temperatuur regelt door lucht vanuit het voertuig naar de verwarmings-/airconditioningunit te ventileren;
 - een compressor die instaat voor het comprimeren van koelmiddel op hoge temperatuur dat in de HVAC wordt uitgeblazen;
 - een condensator die gaskoelmiddel onder hoge druk/temperatuur condenseert.
- (3) Motorkoelingsmodules (MCM's) dienen om de afvalwarmte die vrijkomt bij interne verbranding, uit de motor af te voeren. Ze bestaan voornamelijk uit een radiator, koelventilatoren, intercoolers en oliekoelers.
- (4) Dit besluit is gericht aan Denso ⁽²⁾, Valeo ⁽³⁾, Behr ⁽⁴⁾, Sanden ⁽⁵⁾, Panasonic ⁽⁶⁾ en Calsonic ⁽⁷⁾ (de „Partijen”).

2. BESCHRIJVING VAN DE ZAAK**2.1. Procedure**

- (5) Na de immuniteitsverzoeken van Panasonic (alleen betreffende de verkoop van e-compressoren aan Nissan/Renault) en van Denso op grond van de clementieregeling van 2006, heeft de Commissie op 22 juli 2011 verzoeken om informatie verstuurd aan sommige ondernemingen die actief zijn in de sector. Op 8 augustus 2011 diende VALEO een clementieverzoek in. Op 12 oktober 2011 diende CALSONIC een clementieverzoek in. Op 31 januari 2012 diende SANDEN een clementieverzoek in. Tussen 22 en 25 mei 2012 hield de Commissie onaangekondigde inspecties krachtens artikel 20, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1/2003 in de bedrijfsruimten van VALEO en BEHR. Op 25 mei 2012 diende BEHR een clementieverzoek in.

⁽¹⁾ PB L 1 van 4.1.2003, blz. 1.

⁽²⁾ De betrokken rechtspersonen zijn DENSO CORPORATION, DENSO EUROPE B.V., DENSO AUTOMOTIVE Deutschland GmbH en DENSO SALES UK LTD.

⁽³⁾ De betrokken rechtspersonen zijn Valeo SA, Valeo Klimasysteme GmbH, Valeo GmbH, Valeo Systèmes Thermiques S.A.S. en Valeo Japan Co., Ltd.

⁽⁴⁾ De betrokken rechtspersoon is MAHLE Behr GmbH & Co. KG.

⁽⁵⁾ De betrokken rechtspersonen zijn Sanden Holdings Corporation en Sanden International (Europe) Ltd.

⁽⁶⁾ De betrokken rechtspersoon is Panasonic Corporation.

⁽⁷⁾ De betrokken rechtspersoon is Calsonic Kansei Corporation.

- (6) Op 21 december 2015 heeft de Commissie ten aanzien van de partijen de procedure van artikel 11, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1/2003 ingeleid met het oog op het aangaan van schikkingsgesprekken. Tussen januari en november 2016 hebben schikkingsvergaderingen plaatsgevonden. Vervolgens hebben de partijen hun formeel verzoek tot schikking bij de Commissie ingediend overeenkomstig artikel 10 bis, lid 2, van Verordening (EG) nr. 773/2004⁽¹⁾.
- (7) Op 16 januari 2017 heeft de Commissie een aan de partijen gerichte mededeling van punten van bezwaar aangenomen. Alle partijen hebben op de mededeling van punten van bezwaar geantwoord en bevestigd dat de inhoud ervan in overeenstemming was met hun verklaringen met het oog op een schikking en dat zij nog steeds bereid waren de schikkingsprocedure te volgen.
- (8) Het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities heeft op 27 februari 2017 een positief advies uitgebracht.
- (9) De Commissie heeft dit besluit op 8 maart 2017 vastgesteld.

2.2. Samenvatting van de inbreuken

- (10) De vier enkele inbreuken betreffen allemaal de levering van componenten van warmtesystemen voor personenauto's in de EER. De draagwijdte van de inbreuken is als volgt:

Inbreuk 1: Coördinatie tussen DENSO, VALEO en BEHR betreffende leveringen van HVAC aan Volkswagen-groep (Volkswagen, Audi, Skoda, Seat — „VW”), Daimler (Mercedes — „Daimler”) en BMW („BMW”).

Inbreuk 2: Coördinatie tussen DENSO, VALEO en SANDEN betreffende leveringen van compressoren aan Volkswagen-groep (Volkswagen, Audi, Skoda, Seat — „VW”) en PAG (Jaguar, Land Rover, Volvo — „PAG”).

Inbreuk 3: Coördinatie tussen PANASONIC en DENSO betreffende leveringen van e-compressoren aan Nissan/Renault.

Inbreuk 4: Coördinatie tussen DENSO, CALSONIC, SANDEN en VALEO betreffende leveringen van HVAC en radiatoren en ventilatoren voor de derde generatie Suzuki Swift en leveringen van HVAC voor de tweede generatie Suzuki SX4.

2.2.1. Inbreuk 1

- (11) DENSO, VALEO en BEHR hadden heimelijke contacten betreffende leveringen van HVAC aan VW, Daimler en BMW in/aan de EER. Ze hielden trilaterale vergaderingen en hadden tegelijk bilaterale contacten met elkaar, met als algemeen doel hun prijsbepalingsstrategie ten aanzien van die klanten te coördineren. Zij bespraken die klanten en wisselden gevoelige informatie uit.

2.2.2. Inbreuk 2

- (12) DENSO, VALEO en SANDEN hadden heimelijke contacten met elkaar betreffende leveringen van compressoren aan VW en PAG in/aan de EER. De contacten waren bilateraal van aard, behalve één trilaterale vergadering in november 2004, met als gemeenschappelijke doelstelling de prijscoördinatie.

2.2.3. Inbreuk 3

- (13) PANASONIC en DENSO hadden heimelijke bilaterale contacten betreffende leveringen van e-compressoren met betrekking tot een prijsaanvraag van Nissan/Renault voor het model Nissan Leaf en het model Renault EV. Zij kwamen overeen dat DENSO aan Renault e-compressoren zou leveren die onder de prijsaanvraag vallen en dat PANASONIC aan Nissan e-compressoren zou leveren die onder de prijsaanvraag vallen. E-compressoren worden gebruikt in elektrische of hybride auto's.

2.2.4. Inbreuk 4

- (14) DENSO, CALSONIC en SANDEN hadden heimelijke bilaterale contacten betreffende leveringen in/aan de EER van HVAC voor de derde generatie Suzuki Swift en, samen met VALEO, voor de tweede generatie Suzuki SX4. DENSO en CALSONIC hadden ook contacten betreffende leveringen van radiatoren en ventilatoren voor de derde generatie Suzuki Swift. De partijen wisselden prijsinformatie uit en overwogen de zaken geografisch toe te wijzen.

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 773/2004 van de Commissie van 7 april 2004 betreffende procedures van de Commissie op grond van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag (PB L 123 van 27.4.2004, blz. 18).

2.3. Duur

- (15) De duur van de deelname van elke partij bij de inbreuken was als volgt:

Tabel 1

Inbreuk	Klant	Begin	Einde
1 (DENSO, VALEO, BEHR)	totaal	11.11.2005	2.12.2009
	VW	11.11.2005	2.12.2009
	Daimler	31.10.2007	2.12.2009
	BMW	12.3.2008	2.12.2009
2 (DENSO, VALEO, SANDEN)	totaal	29.11.2004	15.10.2009
	VW	29.11.2004	15.10.2009
	PAG	29.11.2004	21.12.2006
3 (PANASONIC, DENSO)	Renault/Nissan	14.5.2009	21.10.2009
4 (DENSO, CALSONIC, SANDEN)	totaal	17.10.2007	21.7.2009
	Suzuki (SX4, Swift)	17.10.2007	21.7.2009
(VALEO)	Suzuki (SX4)	23.9.2008	21.7.2009

3. ADRESSATEN

3.1.1. DENSO

- (16) De aansprakelijkheid voor de inbreuken wordt als volgt toegeschreven aan DENSO:

- voor inbreuk 1, hoofdelijk aan DENSO AUTOMOTIVE Deutschland GmbH en DENSO CORPORATION;
- voor inbreuk 2, hoofdelijk aan DENSO AUTOMOTIVE Deutschland GmbH, DENSO SALES UK LTD., DENSO EUROPE B.V. en DENSO CORPORATION;
- voor inbreuk 3, aan DENSO CORPORATION;
- voor inbreuk 4, aan DENSO CORPORATION.

3.1.2. VALEO

- (17) De aansprakelijkheid voor de inbreuken wordt als volgt toegeschreven aan VALEO:

- voor inbreuk 1, hoofdelijk aan Valeo Systèmes Thermiques S.A.S., Valeo GmbH en Valeo SA;
- voor inbreuk 2, hoofdelijk aan Valeo Klimasysteme GmbH, Valeo Japan Co., Ltd en Valeo SA;
- voor inbreuk 4, hoofdelijk aan Valeo Japan Co., Ltd en Valeo S.A.

3.1.3. BEHR

- (18) De aansprakelijkheid voor inbreuk 1 wordt toegeschreven aan MAHLE Behr GmbH & Co. KG.

3.1.4. SANDEN

- (19) De aansprakelijkheid voor de inbreuken wordt als volgt toegeschreven aan SANDEN:
- voor inbreuk 2, hoofdelijk aan Sanden International (Europe) Ltd en Sanden Holdings Corporation;
 - voor inbreuk 4, aan Sanden Holdings Corporation.

3.1.5. PANASONIC

- (20) De aansprakelijkheid voor inbreuk 3 wordt toegeschreven aan Panasonic Corporation.

3.1.6. CALSONIC

- (21) Calsonic Kansei Corporation wordt aansprakelijk gesteld voor inbreuk 4.

4. REMEDIES

- (22) In het besluit worden de richtsnoeren boetetoemeting van 2006 toegepast ⁽¹⁾.

4.1. Basisbedrag van de geldboete

- (23) Bij inbreuk 1 wordt de verkoopwaarde berekend op basis van het jaarlijkse gemiddelde van de verkoop van HVAC-eenheden in de EER aan VW, Daimler en BMW tijdens de inbreukperiode.
- (24) Bij inbreuk 2 wordt de verkoopwaarde berekend op basis van het jaarlijkse gemiddelde van de verkoop van compressoren in de EER aan VW, en PAG tijdens de inbreukperiode.
- (25) Bij inbreuk 3 wordt de verkoopwaarde berekend op basis van het jaarlijkse gemiddelde van de verkoop van compressoren in de EER aan Nissan/Renault tijdens de periode van het contract met Nissan/Renault waarin de inbreuk zich voordeed. Daar Panasonic geen rechtstreekse verkoop aan de EER had, wordt de verkoopwaarde ervan berekend als percentage van de verkoop van Denso in de EER op basis van het wereldwijde aandeel van Panasonic voor de verkoop van de betrokken e-compressoren.
- (26) Bij inbreuk 4 wordt de verkoopwaarde berekend op basis van de verkoop van HVAC-eenheden en radiatoren en ventilatoren aan Suzuki voor de modellen die in 2008 betrokken waren bij de inbreuk. Daar alleen Denso relevante verkoop had in de EER voor de desbetreffende automodellen en sommige partijen geen enkele verkoop hadden voor de desbetreffende automodellen, wordt de verkoopwaarde van de andere partijen berekend op basis van gelijke aandelen van de verkoopwaarde van Denso in de EER, voor zover die andere partijen aan de inbreuk deelnamen.
- (27) Gelet op de aard van de inbreuken en de geografische omvang ervan, wordt het percentage van het variabele bedrag van de geldboetes en het additionele bedrag („entry fee”) vastgesteld op 16 % van de waarde van de verkopen voor de inbreuken.
- (28) Het variabele bedrag wordt vermenigvuldigd met het aantal jaren (of fracties van jaren) dat elk van de verschillende partijen aan de inbreuk heeft deelgenomen. De verhoging voor de duur is berekend op basis van dagen.

4.1.1. Aanpassingen van het basisbedrag.

- (29) In deze zaak is er geen sprake van verzwarende of verzachtende omstandigheden.
- (30) Een afschrikkingsfactor van 1,2 wordt toegepast op PANASONIC en van 1,1 op DENSO teneinde rekening te houden met de relatief grote omvang van die ondernemingen.

4.2. Toepassing van het 10 %-omzetplafond

- (31) Geen van de berekende boetes was hoger dan 10 % van de totale omzet van de respectieve onderneming in 2015/2016 of in 2016, naargelang wat van toepassing is.

4.3. Toepassing van de clementieregeling

4.3.1. Immuniteit tegen geldboetes

- (32) DENSO verstrekke als eerste onderneming inlichtingen en bewijsmateriaal die aan de voorwaarden van punt 8, onder a), van de clementieregeling van 2006 voldeden bij inbreuken 1, 2 en 4. Daarom wordt aan DENSO immuniteit verstrekt tegen boetes voor inbreuken 1, 2 en 4.

⁽¹⁾ PB C 210, 1.9.2006, p. 2.

- (33) Bovendien voldeed DENSO als eerste onderneming aan de vereisten van punten 24 en 25 van de clementieregeling van 2006 wat betreft inbreuk 3. Daarom krijgt DENSO een vermindering van 40 % van de boete voor inbreuk 3.
- (34) PANASONIC verstrekke als eerste onderneming inlichtingen en bewijsmateriaal die aan de voorwaarden van punt 8, onder a), van de clementieregeling van 2006 voldeden bij inbreuk 3. Daarom wordt aan PANASONIC immunitet verstrekt tegen boetes voor inbreuk 3.
- (35) VALEO voldeed als eerste onderneming aan de vereisten van punten 24 en 25 van de clementieregeling van 2006 wat betreft inbreuken 1, 2 en 4. Daarom wordt aan VALEO een vermindering van de boete van 40 % verstrekt voor inbreuk 1, van 45 % voor inbreuk 2 en van 50 % voor inbreuk 4.
- (36) VALEO verstrekke als eerste partij overtuigend bewijs overeenkomstig punt 25 van de clementieregeling van 2006 die de Commissie in staat stelde de verkoop aan een klant op te nemen in inbreuk 1 en de verkoop aan een klant in inbreuk 2. Overeenkomstig punt 26 van de clementieregeling van 2006 wordt er geen rekening gehouden met de waarde van verkoop aan deze klanten bij het bepalen van de boete voor VALEO voor inbreuk 1 respectievelijk inbreuk 2.
- (37) BEHR voldeed als eerste onderneming aan de vereisten van punten 24 en 25 van de clementieregeling van 2006 wat betreft inbreuk 1. Daarom krijgt BEHR een vermindering van 30 % van de boete voor inbreuk 1.
- (38) SANDEN voldeed als tweede onderneming aan de vereisten van punten 24 en 25 van de clementieregeling van 2006 wat betreft inbreuk 2 en de derde onderneming die voldeed aan de vereisten van punten 24 en 25 van de clementieregeling van 2006 wat betreft inbreuk 4. Daarom wordt aan SANDEN een vermindering van de boete van 25 % verstrekt voor inbreuk 2 en van 15 % voor inbreuk 4.
- (39) CALSONIC voldeed als eerste onderneming aan de vereisten van punten 24 en 25 van de clementieregeling van 2006 wat betreft inbreuk 4. Daarom krijgt CALSONIC een vermindering van 30 % van de boete voor inbreuk 4.

4.4. Toepassing van de mededeling betreffende schikkingsprocedures

- (40) Op grond van de toepassing van de mededeling betreffende schikkingsprocedures wordt het bedrag van de geldboetes die aan elke partij worden opgelegd, met 10 % verlaagd. Die verlaging kwam bovenop hun clementiekorting.

5. GELDBOETES DIE BIJ HET BESLUIT ZIJN OPGELEGD

- (41) Overeenkomstig artikel 23, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1/2003 zijn de volgende geldboetes opgelegd:

Voor inbreuk 1:

- a) aan DENSO AUTOMOTIVE Deutschland GmbH en DENSO CORPORATION hoofdelijk aansprakelijk: 0 EUR;
- b) aan Valeo Systèmes Thermiques S.A.S., Valeo GmbH en Valeo SA hoofdelijk aansprakelijk: 18 236 000 EUR;
- c) aan MAHLE Behr GmbH & Co. KG: 62 135 000 EUR.

Voor inbreuk 2:

- a) aan DENSO AUTOMOTIVE Deutschland GmbH, DENSO SALES UK LTD., DENSO EUROPE B.V. en DENSO CORPORATION hoofdelijk aansprakelijk: 0 EUR;
- b) aan Valeo Klimasysteme GmbH, Valeo Japan Co., Ltd en Valeo SA hoofdelijk aansprakelijk: 8 376 000 EUR;
- c) aan Sanden International (Europe) Ltd en Sanden Holdings Corporation hoofdelijk aansprakelijk: 63 220 000 EUR.

Voor inbreuk 3:

- a) aan Panasonic Corporation: 0 EUR;
- b) aan DENSO CORPORATION: 322 000 EUR.

Voor inbreuk 4:

- a) aan DENSO CORPORATION: 0 EUR;
 - b) aan Calsonic Kansei Corporation: 1 747 000 EUR;
 - c) aan Sanden Holdings Corporation: 1 385 000 EUR;
 - d) aan Valeo Japan Co., Ltd en Valeo SA hoofdelijk aansprakelijk: 154 000 EUR.
-